

Malka ar pēcītīgākā
par pasti:
par gadu 1 rub. 60 lāp.
pusgadu 85

Malka bei pēcītīgākā
nas Rīgā:
par gadu 1 rub. — lāp.
pusgadu 55
3 mehnefci 30

Mahj. w. iekārtas fest-
deinām no p. 10 fahlo

Malka
par flūdīnākā:
par weenās fleijas smalū
rakstu (Petit)- rindu, jeb
to weetu, to tāhda rinda
eexam, malka 10 lāp.

Kedāzīja un ekspedīzija
Rīgā,
Ernst Plates bilschu- un
grahmatu-drukatawā pē
Behtera basnīgas.

Mahjas weefis.

Ernst Plates, Mahjas weesa ihpažneeks un apgādātājs.

Mahjas weefs isnahāt ween reis pā nedētu.

Nº 4.

Sestdeena 28. Janvar.

1878.

Rābditāje.

Jaunakāhs finas. Telegrafa finas.
Gelsfōmes finas. No Rīgas: noslīdūshī behrni. No Smiltenes:
mazītāja atvadīshānās. No Dohles draudzes: teateris un weefības wakars.
No Kuldīgas: pilseftas aīsstahvi. No Kurzemes: pāre militīcheim. No
Liepājas: pilseftas aīsstahvi. No Rehwales: leela sahdsiba. No Rovgo-
rodes: iissitības buhīnīsch. No Rostowas: ehrmoħis eeradums. No Peterbur-
gas: politības buhīschāna. No Pļoķas: nelaimīgs atgādījums.

Kara-finas.

Ahrfōmes finas. No Berlines, no Wahzijas, no Wihnes, no Greeki-
jas, no Konstantīnopolēs, no Astijas, no Karfes, u. t. pr.

Peelikumā: Nedīshwais weefs. Graudi un seedi.

Jaunakāhs finas.

No Peterburgas tāi 27. Jan. Pehz meera-nolīghumeem Tur-
zija tuhlit us Melnas juhras atzel braukšanas aīsturešchāmu un
apgalwo andeles brihwibū. Kad ledus atkans, tad Turki atstahs
Sulīn, Rūsschku, Silistriju un Widīnu. No Kreewu puses teek
braukšanas aīsturešchāna Donawā atzelta, un tā tad braukšana
pa Donawu ir swabada. Schahdas juhrmalas teek Kreewem at-
stahas: Melnas juhras wakara-puse ta juhrmala no tagadejahn
Kreewu rohbeschahn lihds Baltschikai, lihds ar echo pilseftu. Bur-
gas un Midia teek no Kreewem eenemtas. Pee Marmora juhras
winem teek atdohts tas strehkis no Bojnī-Tschekmedes lihds Schar-
kiojai, lihds ar echo pilseftu; tad eelsch Archipeles ta juhrmala no
Urschas lihds Nakri. Turku obsts andele ir brihwa, wīfas prezēs
war ewest, tilai kara-mantaš ne. Turzijas waldiba par tam gahda,
ka telegrafa fawenoschana starp Konstantīnopolē un Odesu teek ee-
taisita; tas pats noteek no Kreewu puses.

No Rīgas. Rīgas pilseftu aīsstahwu zelschanas leetā
mums japasino, ka preeksch ee-eefchanas zelschanas-fapulzē
ja-isnem biletē. Biletes war isnemt tāi laikā no 23. fā
Janvara lihds 4tam Februārim. Biletes teek latram wehle-
tajam bes malkas isdohtas un ir dabujamas leelajā gildē
namā pa minetu laiku ik deenas no pulksten 10 rihtā lihds
pulksten 3 pehz pusdeenas. Kas eet biletē isnemt, lai panem
pasi jeb zītu pafei lihdsfigu sīhmi lihds. Kas tāi laikā no
23. fā Janvara lihds 4tam Februārim ee-eefchanas biletē
ne-isnemt, tas pee zelschana hīm newarehs dalibū nemt. Kātrs
wehletajs dabuhs diwi ee-eefchanas-biletes un weenu baltu
stempelēti sīhmiti preeksch kandidatu usrakstīshanas. Us biletēm
ir usrakstītās deenas, kura ja-eet us zelschanas fapulzi. Bi-
letes un zelschanas-sīhmitē tad jaglaba lihds zelschanas deenai.

— Scho svehtdeenu buhs R. L. beedribā konzerte, kuras
eenakfschāna nahks pa dālai studentu stipendijahm par labu.
No Peterburgas. Kā „Golojs“ fino, tad starp luhgschā-

nas rakstu eesneedsejēm, kurus generalis Trepows pats fa-
nehma, atrādahs kahda 25 gadus weza dahma, kas teiza, ka
esoht kahda leitnanta meita un ka winu fauzoht Elīzabeti
Iwanownu Koslow, un luhds, lai winai dohdoht leezibas-sīhmi.
Kad generalis luhgschāna rakstu bija fanehmīs, tad winīch
greesahs pē zita luhdseja. Schini azumirkli dahma iswilka
is kabatas rewolweri un schahwa us generali, kas winas tu-
wumā stahveja. Lohde eeskrejha kreisā gurnu kaulā, weenu
kaulu eeplehīse un tik dīsi eegahjuſe, tā kā pehz ahsies
dohmahm to newareschoht isnemt. Scho nosegumu noseeds-
neze nodarijuſe, tapehz ka generali Trepowu newarejuſe
eeredseht.

No Maskawas. Kā tureenās Bahzu awise fino, tad
fīnī gadā zaur Maskawu un us Maskawu tilfīchoht atwestas
74 wagonu rindas ar Turku wangineekem. 11 wagonu
rindas jaw lihds 16tam Janwarim atnahkūshas. Zaur zau-
rim rehkinot latrai rindai ir 30 wagoni un latram wago-
nim kahdi 40 Turki, tā tad latra wagonu rinda atwed kah-
dus 1200 Turkus un 74 rindas kahdus 90,000 Turku
wangineekus.

Telegrafa finas.

No Romas tāi 26. Janvari. Bahwests Pius IX. it scho-
deen (26. Janv.) pulksten 4 un 58 minutes pehz pusdeenas
nomiris.

No Berlines tāi 25. Janvari. Pee Wahzijas walstī-
fapulzēs atklahfchānas tureta trohaa-runa, sīhmedamahs us
ahrigu politiku, faka: (Wahzijas) keisars zeroht, ka drihsūmā
gaidamais meers Konstantīnopolē konferenzes noslikumus leetā
lihdschoht un pastahwigi apdrohfschīnāschoht. Ta masa daliba,
kas Wahzijai pee Turzijas leetas esoh, dohdoht winai to
eespehju, bes kahdu labumu eeguhfchānas veepalihdscht pee
weenprāhtīgas islihgschāna starp zītām walstīm pāre to, ka
Austrumā wairs tahdas jukas nenotekoht un kristīgo liktens
tekoht pahrlabohts. Wahzijas keisars pa tam gahdāschoht,
ka meers starp zītām walstīm tilfīchoht usturēhts.

No Atehnes tāi 26. Janvari. Turzijas waldiba bija zi-
tas walstīs luhgūſe, lai Greekiju aīskawējoht, ka ta fawus
kara-pulkus Turzijas pawalstēs nefuhtoh, jo Turzija pate faw-
wās pawalstēs kahrtibū usturēschoht. To ari zitas walstīs da-
rija Greekijai finamu, bet Greekija tomeht fawus pulkus us
karu isrihko.

Geschäftsfinanzen.

Muhſu augſta kundſe un Keijarene likufe zaur zeen.
Widſemes gubernatoru Sawu pateizibu iffazicht Nigas birſchas
kaufmaneem par to, ka wini wairak reis dahwanas paſnee-
quſchi karā-eewainoteem par labu.

No Rīgas. Jau pahri mehnežhus usturahs fčē Rīgā kohļu-ſpehletaji, pa leelakai dalai nepee-auguſchi puifeni un meitenes, kas nabadfigā apgehrbā pa semakahm weefnizahm ſtaigā apkahrt, tur weefem fo uſſlandinadami un ubagodami. Schim brihscham fčē uſturotees 3 tāhdas kohļu-ſpehletaju beedribas, kuras tā eeriktetas: Kahds tā noſaultais „faim-neeks“ peenem ſewim waialk tāhdus nabagus, noschehlojamus behrnuš, eemahza tohs zīk nezik us kohlehm grahbſtīees un zīo tad ar ſcheem no ſaweeem wezakeem — waretu teikt — pahrohteeem behrneem paſaulē apkahrt. Ka latris behrns jeb wiņa wezakee dabuhn no faimneeka par gadu tikai maſu ſumiu algas, ir ſaprohtama leeta. Vilsfehī nonahkuſchi, leelais meiftars ſuhla bahrinuſ zauru deenu apkahrt blandi-tees netihrās weefnizās un prastakās kneipēs. Kahds tāhdā wiħse behrns war iſaught, fo wiñch wiſu reds un fo wiñch ar laiku peefawinajahs, ir lehti dohmajams. Waj wiſu viems neradiſees pee behrna kahrdinaſchana, no tāhs ſawam faimneekam nopolnitas naudas fo patureht preekſch ſewis? Waj naw teesa, ka, ja viirmais foħlis us nezela reiſi ſperts, zitu foħlu ſverſchana nahkahs lehtaka? Kahda nahlamiba ir ſcheem behrneem, kas neko naw mahzijuschees, lad wiñi buhs par leeleeem un wezeem preekſch kohļu ſpehleſchanas? Ween-reis flinkofchanai un apkahrtblandiſchanai padewuſchees, pa leelakai dalai jaw us nezeleem atraſdamees, tee nemaf neproht strahdaht. Wiñi paſuduſchi jaw no paſcha eefahkuma, mai-tati preekſch paſaules un ſaweeem liħdsilwekeem! Waj gan tāhdai no muhſu pahriwaldehm naw ta wara, var to gah-daht, ka newis Rīgai ja-ir tai weetai, kura grimst jaunās dweħfeles un tohp maitatas un moralifki mehrdetas us wi-ſeem laikem, lamehr wiñu nonahwetaj, t. i. faimneeki, dſiħwo brangu deeninu un pilnumā!! Zīk jauki buhtu, ja iſdohtos, ſhos jaunoħs zilwekus iſqalabt! (R. L.)

No Smilenes. Preeskich ne-ilga laika atpakač, man gadi-
jás lahdu darischann deht Smiltenē no-eet. Tur lahdu laiku
buhdams, veedsihwoju to deenu, kurā lihds schinigais Smil-
tenes-draudsēs gans un mahzitajs, zeen. Geleke tehwēs, no fa-
was draudsēs atwadijahs. — Swebeldeena tāi 8. Janwari bij
ſchi behdu-deena Smilenes draudse peedsihiwota, tapehz es ari,
lai gan fwefchineels buhdams, steidshōs uj wiāu Deewa-namu,
un dohmaju it waligi peeklahjigā weetā no-eet, kur wiſu it
labi war pahrfkatiht un nollauſiht, — bet par weli, bas-
niza jan bij ſa bahſtin peebahſta, un ahrā aif durwim un
lohgeem ari leela dala laufchu bij, tapehz es ari neko nezih-
nijohs scheem zauri lauftees, bet paliku meerā, lai gan tikai
knapi lihds basnizas durwu fleegſchneem biju noſluwis.

Tur stahwedams gauschi schehlojohs par to, ka basnjâ eek-
fchâ ne wareju tilt, jo tur stahwedams neko newareja redseht,
bet, — japaleek ar to meerâ, ko dsirdi. Tad nu es fchê ari-
zeen. Mahjas weesa lasitajeem gribu drusjin pasinoht par
to, ko tur dsirdeju. Deewa falpojchana eefahktahs ar 4 bal-
figu lohra-dseedafchanu, kas padalai no wihereeschu un pada-
lai no feeweeschu lohra lohypâ tika dseedatas; tad dsirdeju fo-
zeen. Guleke tehws sawu atwadifchanohs no kanzles falih-

dsinaja ar to ewangeliumu, kas atrohdahs Lukas 2 n. 41 — 52., p. dsirdeju, zil firfnigi wifsch pateizahs fawai draudsei par wifu to labu, ko wina wiram peeklahjigā wihsē ir pafneegufi, ne kahda launa, nekahdas nepatifikhanas pret wianu naw zehluſi, bet ir mihlojuſi un zeenijuſi tā, kā peenahlahs zeeniht un mihloht weenu pateefigu Deewa kalpu. — Zil gauschi Smiltenes draudse fawu ganu un mahzitaju bij mihlojuſi, to wareja redseht no tahn asarahm, kas tur vahe nefklataameem waigeem bira. Dascha draudse warbuht gaida ſchahdu deenu ar ilgoſchanohs unpreku; bet Smiltenes draudse to ſagaidiha ar behdahm un noſkumſchanu, ar afarahm un mihlestibas fahpehm. Dſirdeju, ka winam us altara eefoſcham, firfniga pateiziba tika dohta no ehrgetu kohra, no kahda Smiltenes draudses lohjekla, wifas draudses wahrdē, un pehz tam atkal atſlaneja jauka 4 balfiga kohra dſeedafchana, zaur kuru ari Deewam kalpoſchana tika flehgta. B. h—a—ve.

No Dohles draudses. Lihds schim gan neweens laikarakts no muhsu draudses now nekahdas sinas nefs par kahdu konzerti, teatera jeb zitu kahdu weesibas-wakaru, kas preefch kahda laba mehrka jeb ari tapat buhtu kahdu reisi istichlohts; kamehr no zitahm pusehm tas beschi ween eelsch laikrafsteem ir atrohdams.

Bet nu ari mehs weenu tahdu dabujam peedsihwoht. Muhfu kaiminu B. draudses jaunekli isrihkoja mums tāi 22tā Janvari Nekawas Kalna-krohgā teateri. Us flatuives nahza preefchā trihs lugos, un prohti fchihes: „Puhzes speegelis,” „Lafstigala un brahla meita” un „Weenai jarezahs.” Spehletaji kates sawu lohmu lohti brangi ispidija. Ta luga: „Puhzes speegelis,” pee flatitajeem atrada leelu patifchann. Slatitaju deemfchehl gan nebijsa tik dauds fanah-fuchi, kā to zereja, zaur ko eenahlfchanas, kuras bija preefch farā ee wainoteem, ari nebijsa negik leelas. Bet laiks ari dauds attureja, jo bija tahds kā faka: „labs fainmeeks sawu funi nedsen ahrā,” wehtra un fneegs trakojas, tā kā retais tik lihda no filta dsihwokla ahrā. Pehz teatera wehl pawa-dija kahdas pahri stundinas ar danzofchanu, bet wiss goh-digi beidsahs. Tā nu beidsu fchahs rindinas, ar to wehle-fchanohs: kaut ta israhdi fchana, ko kaiminu draudses jaunekli mums bija sagahdajufchi, buhtu usmohdinajuši muhfu starpā, jaunekli un jaunekles sirdis to atfchchanu, kā tee fabee-drotohs un pafchi puhletohs, tahdu preeziguš wakatus isrih-koht un kaut fchi nepaliku tā beidsama reisa. 3. Sebie.

No Kuldīgas. Rā „Gold. Anz.” fino, tad tāi 18tā Janwari 1mas fchikras wehletaji iswehleja fchahdus fungus par pilseftas aissfahweem: meesneku meistars Schana Blahse, kaufmanis Susels Jakobsohn, grahmatu-wedejs Ch. Sauer, kaufmanis Maks Lunnins, adwokats A. Adolfs, aktuars F. Landt, adwokats Fehge (Foege), rahteskungs E. Sederstrem, kaufmanis M. E. Mendelsohn un kaufmanis J. S. Weinbergs.

No Kursemes. Kursemes gubernijas-komisija lara-deenasta leetās jaw 6tā Aprīlī pērnā gadā bija wīsfahm aprinka komisijahm usdewuſe, usmelleht tāhdus, kas buhtu derigi par wīrsneekiem, tad Kursemē militiſchu ſpehks tiktū ſafaults. Vee uſaizinaſchanas uſ labprahigū peeteikſchanohs ir lohti mas peedewuſchees, tā par veemehru Kuldīgas aprinki tikai weens. Un tomeahr pee latrās drusčinas pee apstiprinatas eeriķes ir 13 wīrsneeki waijadſigi un Kursemē pee ſafauſchanas ir lihds 4 drusčinabm nodohmatas. Tādā masa

veeteikschanahs ir gan weenigi no tam zehluſehs, ka to leetu wehl natureja nemas par til ſteidsamu, jo pa wiſu ſemi zi-tadi it weegli falafitohs waijadfigais ſkaitis wirſneeku. Ta-pehz tagad us galwas-komifijas pawehli wiſas aprinka-komifijas jaunā gadā iſlaiduſchās zirkuleeri pee wiſahm muſchās volizejahm, lai lihds 25tam Janwarim uſdohd wiſus tohs, kas wiinu apgabalōs buhtu derigi wirſneeki amatoſs pee mi-litſchu ſpehla.

— Leel-Gramdas muſchā wezam gadam beidsotees nomira wezenite, kas to retu wezumu bija ſafneegufe, 115 gadus nodiſhwodama.

No Leepajas. Kà tureenas Bahzu awise ſino, tad treſcha ſchikira wehletaju eezehluſe ſchahdus fungus par pilsfehtas aiffahweem: Dr. med. Karl Hein, leelas gildes pilsfehtas eltermani C. G. Ulrich, meefneeku meiftaru Th. Wiese, kuga kapteini Jak. F. Inge, wirſkohlotaju Alb. Wohlgemuth, Kaufmanni S. Bulſſohn, wirſkohlotaju Ad. Feldt, Dr. med. Karl Büttner, Kaufmanni Isaak Israelsohn, meefneeku meiftaru Ad. Demme, ſkurſteau flauſitaju meiftaru August Scherl, oberhoſgerichts adwokatu Karl Brasche, muhrneeku meiftaru Ernst Stradowski, un deenu pehz tam (taī 17ta Janvar) eezehla wehl tohs fungus: zimdu taisitaju meiftaru E. Thoel, maſas gildes pilsfehtas eltermani Adolfs Nies, muhrneeku meiftaru Ernst Preſſler, atſlehu-kaleju meiftaru Kristof F. Seeger.

No Rehwales. Kà tureenas awises ſino, tad Rehwale ſtikife peekerta leela ſahdsiba. Kahds Rehwales Kaufmanis B. preelfch kahda laika pamanija, ka wiinam teek prezef sagtas, bet newareja sagli peekert.

Kà lai sagli peeker, lai wiſi wina deenafneeki, no kaſeera ſahkoht lihds jaunakam burſham, bija kohpā ſametufchees, faſu maiſes-tehmu apſagt.

Bes tam ſchee bija wehl peenehmufchi kahdu wihru, kas us eelas ſtahweja, un tas wineem paſnoja, lai kungs nahza. Kahdam weefnizas turetajam tika ſagtahs prezef nodohtas, kas tahs ſchihdeem nodewa preelfch ifandeſchanas. Te nu atgadijahs, ka minetais weefnizas turetajis fanahza ar faſu drahlī ſtrihdā un tas dſehrumā wiſu iſteiza. Ta leela ſahdsiba tika atklahta. Pee weefnizas turetaja atrada par kahdeem 1000 rubleem prezef. Wiſi wainigee fanemti zeeti.

No Nowgorodas mums peenahzis ſchahds rakſis: Nowgorodas gubernijā, ne taſlu no Nikolajevſkas dſelſszela atrohdahs Kreewu zeems Ohrela. Tur notikahs ſchahds atgadijums: Taī 25ta Dezemberi 1877ta gadā, pirmaj ſeemas ſwehli deenai iſeijoht pulkiens 7nōs weenā mahjā bija tikai weens puika un weena paweza feewa mahjās. Puika bija eerau-dſijis kahdus diwus wihrus ahrā aif lohga ſtahwam, kas ar ſtipru balsi ſauza: „Nahz ahrā un ſawahk!“ Seewa tuhlit iſeet ahrā un eerauga moju behrininu ſatihtu kahdās lupatās. Mineta feewa dohd tuhdat ſinu wiſeem zeema laudim. Dauds zilweku ſkrejha valat, ar uguri pehdas mekledamu un gribedamī tohs rohla dabuht, kas mineto behrininu nolikufchi. Gefahkumā redjeja diwi wihrēfchū pehdas, bet pehdigi pehdas nosuda, ta ka newareja atroft, fur bija nogahjuſchi.

Minetais behrininu ir puſſens. Pehz tam atnahza kahda ſaldatu feewa, kas luhdso, lai wiinai to behrininu dohdoh, jo wiinai behrinu ne-eſoht un ta tad wina ari behrininu panehma.

Polizeja pehz behrininu mahtes mekle, bet wehl naw atraſta.

Kristaps Kurminſch.

No Rostowas pee Donas upes teek Kreewu awisei „Pyc-Mir“ ta rakſihiſ: Pee mums Rostowā ir taſhs ehrmohts eeradums, ka ſeemas ſwehlikeem beidsotees laudis ſtaigaja ap-fahrt ar ſlintaſh uſ rewołwereem ſchauſdami. To paſchu ari laudis dara to wakarū preelfch ſwaiſchau deenā, ta ka wiſu pilsfehtu to wakarū no ſchahweeneem rihs weenā rihsbefchana. Us eelahm, eelfch mahjahm, wiſur ſchauj. Dauds, kam ſchis eeradums ſwehli, eet zaur wiſu pilsfehtu un ſchauj. No polizejas puſes, ka leelaks, ſchahdam eeradumam nekahdi ſawekli neteek ſeld likti. — Kadi nu reis pehz ehrmohtem eeradumeem runaju (ta ſala augſham minetais awiſes ſinotajs), tad ari ſchahdu ehrmotu buhſchanu paſtaſtſchu. Septinas werſtes no Rostowas ir zeems, wahrdā Bawaiska. Schini zeemā uſturahs ſawada tizibas ſabeedriba, kura loh-zekli noſauzahs par kliſtuneem (хлытуны = klatſchataji, taħdi, kas ar pahtagu klatſcha). Schi tizibas ſabeedriba jaw ilgi paſtahw; kas wiinu dibinajis, to neſinu. Tapat ari neſinu, kahdi jenteeni ir ſcheem ſabeedribas lohzekeem. Wini mehbs ſapulzetees kahdā namā, pahtarū ſlaitiht un tiſ ilgi ſkaita, lihds wina mahjitaſs ſala: „behrni vahrojatees!“ Kares wihrētis tad ſagrabbi weenu ſeeveeti (ſeevu jeb meitu) un ar to aifeet. Ar to nu pahtarū ſkaitiſchana beidsahs.

No Sohmijas (Pinu ſemes). Kà no tureenas teek ſinohits, tad Sohmija wiſpahrigais kara-deenasts eegrohſihts.

No Peterburgas. Par wiſpahrigo politikas buhſchanu tureenas Kreewu awiſe „Новое Время“ rakſta ta:

Drihs mums buhs Deews jaluhds, lai wiſch muhs paſarga no muhs draugeem, ar muhsu eenaidnekeem waj ſchā jeb ta paſchi galā tiſim. Tagad, fur ta leelaka darbu dala Turzijā jaw padarita, tagad muhsu draugi Anglija un Austria — pehz politikas eeraduma noſauz par draugu, ar ko eenaidā neſtahw — ſahl ar ſaweeem preſhmejumeem eemaiſtees un muhsu darbu vahrlaboh. Eelfch kam ſchi pahrlabohſchana paſtahw, to redſejam iſ lorda Morkota runas un iſ graſa Adraſchi rakſta. Anglija wehlaſ, lai fencee no лигуми vahr Dardanelu juhrs-ſchaurumu paliku ne-aifkahrti un lai Greekija ne uſ kahdu wiſi kara ne-eemaiſtohs. (Greekija jaw kazu ſahkuſe: ſlatees to ſinu no Greekijas.) Austria turpreti iſfaka faſu pretoſchanohs, ka Montenegro, Serbija un Rumanija teek leelakas un tura Boſniju un Herzegowinu tiſlab kà jaw ſawas pawalſtes un dohma, ka tikai wiinai ta teefiba, tur kahrtibu eegrohſiht; beidsiht Austria negrib, ka mums (Kreewijai) jeb kaut kahda daliba buhtu pee Donas. Abas walſtis — Anglija tiſlab kà Austria — atiſt Bulgarijai rohbeschas tikai lihds Balkanu kalneem un grib Turzijai atſtaht Filipopeli un Adrianopeli. Sanem wiſas ſchis wehlefchanas, pratiſchanas un pagehrefchanas kohpā, tad naſk pee ta gala-ſpreeduma, ka wiſas grib, lai Turzijā nekaſ netiſtu vahrgrohſihts. Wiſs paleek pa wezam; ne jaufmas no vahrgrohſiſchanahm. Un ar taſdahm pratiſchanahm naſk pee mums diwi Bakara-Eiropas iſſlihtotahs walſtis. Politikas wihrus runas, ministru iſſlaideriūmōs, parlamentes runataju wahrdos teek tahs dohmas iſſazitas, ka ſpreedums jatura par Kreewijas darbu. Bet Kreewijai newar taſdu ſpreedumu peenemt. Ja Turzijas leeta teek ap-ſhmeta par Eiropas leetu, tad lai Eiropas walſtis palihds Kreewijai wiſas uſſahlko darbu attihiſtiht un taħlač west.

Ne tamdehl Kreewijia aſinaino kazu ſahkuſe, lai wiſas draugi wiſu aiftaſtu pa wezam un Kreewijia tapehz us kon-

ferenzi ar tahdu programu ne-eelaidees. Runahit jaw fenak ir dauds runajuschi, bet nu jaraugahs us darbeem. Beidsot ari bes eewehrofchanas naw atlahjams, ka Eiropas usdewums ne eelch tam pastahw, ka wina Turzijas rohbeschas pehz patikfchanas pahrgrohsa. Turzijas lihds fchim bijnchás pawalhés dñshwo zilveki, kureem ir fawas teesibas un kuru wehlefchanahs ja-eewehro. Ari wineem jatauj lahdu wahrdi lihds runahit. Ta raksta augfham mineta awise.

No Pložkas gubernijas. Schinis deenás eelch Mlitas (Pložkas gubernijā) notikusčas leelas breefmas, no leela truhkuma padaritaš. „Golos“ par ſcho nelaimigo atgadījumu pafneids fchahdu finu: Lahds tchinowneeks atraitnis, kas tikai mas lohnes dabuja, redsedams, ka ar to fewi un fawus behrninus newareja ustureht un nahkamibā nekahdu valihdsibu newareja zereht, — to wiſu apdohmadams wiſch Lehrabs pee breefmiga nodohma, prohti fawus behrninus un pats fewi nonahweht. Papreklchu faweeem behrnineem gifti eedewa, blaueiri (Blausäure) ar konfekti eedohdams. Kad jaunakais behrninfch, trihs gadus wezs, mirfchanas krampjōs raustijahs, tad tehws eegahja fahau kambari un ar reiweri few diwi fchahweenus zaur lauku iffchahwa. Pehz ohtra fchahweena wina wezalais dehlinfch, astorus gadus wezs, isofirda kambari frihtam un eestrehjis erauga fawu tehwu asinis gulam. No breefahm pahnemts sehninfch, kuru paſchu gifti fahl mohzicht, noskreen pee kamineem un tur zelis nomeetees iuhds, lai wina masam brahlitum un tehwan nahkoht valihgā. Lai gan aktrumā tika ahrste atfauktis, tad tomehr noko waires newareja lihdscht, jo pehz pahri stundahm jaw wiſi trihs, nelaimigais tehws ar faweeem diwi behrnineem, bija fawu garu islaiduſchi.

Kara finas.

Mums ir atnahkusčas fwarigas finas pa telegraſu, prohti pahr pameera nolihgchanu un pahr muhſu augsta Runga un Keisara runu.

Tai 19tā Janvari no Adrianopeles teek finohts: Pameera nolihgumi no Turzijas waldibas peenemti un no leelfirsta kā ari no sultana weetneekem parakstiti. Tapat pameers ir noslehgts. Ta pauehle, lai ar kara-darbeem apfahjahs, tiks tuhlit pee wifem kara-pulkeem issuhftita, tikkab Eiropas Turzijai ka ari Kawkasijā. Wiſi Donawas zeelokfchri un Erseruma teek no Turku saldateem atfahsta.

Tai 23fchā Janvari no Peterburgas. Muhſu augstais Rungs un Keisars tai 22trā Janvari pehz parahdes runaja fchahdus wahrdus us kara-pulkeem: „Es wehlu jums laimes us pameera nolihgchanu ar tahdeem brangeem nolihgumeem preefch mums. Mehs var to pateizam faweeem flaweneem kara-pulkeem, kas parahdjuſchi, ka preefch muhſu braſcheem sehneem (молодцы) naw nelas ne-eepehjams. Bet ar ſcho wehl ilgi naw ta leeta beigta, mums waijaga palikt fagatowfchanā, lihds mehs ari isdewigu un Kreewijai peeklahjigu meeru efam panahkusči. Us tam lai Deewas mums palihds!“

Tai 23fchā Janvari no Peterburgas teek wehl finohts, ka tai 17tā Janvari generalis Strukows gahja no Lule Burgas us Tschorlu. Leeleem pulkeem behgdami muhamedani nodara breefmas, mahjas aisdedfinadami, laudis aplaupidami un apklaudami. Lule Burgas tuwumā generalis Strukows fatika lahdu 200,000 tahuš Turku behglus ar 20,000 wesumeem un atnehma wineem kara-eerohtſhus. Weena leela

data no wineem greefahs atpakał, tee ziti dewahs us Nodost. Generalis Strukows fawangoja lahduš pulsus Baschi-bozukus, Tscherkeſhus un Turku saldatus un wiesneekus, pee kureem atrada ari diwi karohgus. Tai 18tā Janvari wiſch dabuja pauehli, lai dohdotees us Nodostu, ka lai waretu ſcho pilsfehtu no Turku warmahzibas un laupiſchanas paſargah.

Ahrsemes finas.

No Berlines. Kā no tureenas teek finohts, tad Berlinē tāhs walodas ispauduſchahs, ka Austrija nodohmajufe no treiju Keisaru fabeedribas atlahptees un tāhdā buhſchanā Anglijai tuwotees. Bet ka rahdahs, tad ſchahdas walodas tikai buhs famelstas, jo no Austrijas waldibas puſes naw wehl neweens wahrdas fazichts, kas us tam ſchmetohs, ka Austria ſawu lihds fchim eewehroto politiku atfahs. Turklah ari japeemin, ka pirms janogaida, ko Austria fazichts par Kreewijas meera-preefchlikumeem, jo tikai pee meera nolihgchanas redsehs, us kura puſi Austria tureſees. Austria gudri nedaritu, ja wina, no Anglijas apmahnita, no treiju Keisaru fabeedribas atrautohs.

No Wahzijas. Wahzijas walſis weetneelu ſapulze tai 25. Janvari tikuje atlahta zaur ministeru preefchneeka weetneku finanzministeri Ramphausen. Firsts Bismarks wehl naw us Berlini atnahjis. — Pahr firsta Bismarka atlahpfchanohs, pahr kuru preefch lahda laika finohts, tagad lahda ahrsemes awise raksta tā: Ar to nepeeteek, ka Bismarks ſawā weetā atkal paleek, bet par tam jagahda, ka tee ſpehli, kas Bismarku us atlahpfchanohs veespeeda, tiku pahrfpehti, lai no jauna Bismarkam nebuhtu ja-atlahpfahs. Lai nu to waretu panahlt, tad Bismarkam jeb wina politikas zenteeneem waijagoht balsu wairakumu ministerijā un walſis-weetneku ſapulze. Tas ari tilfchoht panahlti, ihafchi zaur tam, ka Bismarks politikas buhſchanu ſin flaidri noſwert un pateſi zenfchahs pehz walſis ihsteem labumeem.

Waj nupat mineta awise taifni apfpreedufe un ristigi par redsejuſe, ka Bismarks par wifem faweeem pretineekeem wite-rohlu dabujis un paturehs, to nu turmak redsesim.

No Wihnes raksta lahds awischu ſinotajs tā: Kreewijas weetneeks Wihne, v. Nowikowa kungs eſoht grafam Andraſchi ſinamu darijis meera-preefchlikumus. Bes Wahzijas waldibas ir Austria-Ungarijas waldiba ta pirma, kurai meera-preefchlikumi tika ſinami. Austria-Ungarijas waldiba ari jaw eſoht rāhdjuſe fawu ifturefchanohs pret meera-preefchlikumeem. Pahr ſcho ifturefchanohs minetais ſinotajs raksta tā: Zik es eſmu ſinahit dabujis, tad Austria nekahdu pretestibū pret meera-nolihgumeem naw iffazijuſe, tikai draudſigā wihse us fawas walſis teesibahm un labumeem norahdjuſe, kas lai netiktu aifahrti. Kreewijas waldiba eſoht tik pat draudſigi apfholjuſe, ka Austria nelas netikſchoht aifahrtis un ja pahrt lahdu leetu ſchini buhſchanā waijadsetu farunatees, tad wina tuhlit farunaſchanohs fahktu, bet ſinams eepreefchhu waijaga farunaſchanahm fahktees ar Turzijas waldibu par meera nolihgchanu. Kamehr tas wehl naw notizis, tamehr ari farunaſchanahs ar zitahm waldibahm newar fahktees. Schi buhſchanā nu ir wahriga un kad nu Anglija jaunakā laikā faweeem kara-kugeem Besikas juhraſlikumā to pauehli dewuſe, lai fatafotees, ka waroht dohtees us Konstantinopeli, tik lihds ka pauehle us tam tilfchoht dohtha, tad drihs war leelaka ſamesgefchanahs pee turpmakahm ſa-

runahm iszeltees, pirms wehl par meera-nolihgschanu fahk ihsti runahk un pameera laiks eestahjabs. Višu to eeveh-rojoh Bihne flatahs ar nemeerigahm azim us Turzijas leetu, kas tur iſjuks. To wiſi ir atſinuſchi, ka Turku warmahziba newar pastahweht un ka kristigee ir ja-atſwabina, bet Bihni-neeki tſkai baidahs, ka to isdaroht Austrijas walts labumi neeteekoht apdraudeti. Austrija wehletohs, ka braukſhana pa Donawu (Donawa ir tas weenigais uhdens zelſch, pa kuru Austrija war tilt us Melno juhru) tiltu eetaſita wiſeem par brihwu.

Scho nupat pafneegto si nu falibdsinajohit ar to si nu no Berlines (tur tika teikts, ka Austrija laikam atkahpchotees no treiju leisaru fabeedribas) nahlam pee ta fpreeduma, ka Austrija gan netureees us Anglijas puji.

No Greekijas. Vehz ahrsemes awishu sinahm fpree schoht jafaka, ka Greekija tagad atrohnahs kara-buhfchanā ar Turziju. Tai 22trā Janwari (3. Februari) Greeku waldbia is-fludinajuse, ka wina laru ar Turziju eesahlfchoht un tamdeht parveblejuse, faweeem kara-pulkeem par Turzijas rohbeschahm pahri eet Turzijas pawalstes Tefalijā, Epirusā un Makedonijā. Greekijas ahrigu leetu ministeris tai 21mā Janwari aisslaidis zitahm walstim pa telegrafu sinu, kurā winſch isskaidro, tapehz Greeku kara-pulki Turku pawalstes eegahjuſchi. Winſch jaka, ka Turku ahrkahtige kara-pulki tahdos breeſmas un pahrestibas pec Turzijas kristigeem pawalstineekem nodaroht, ka Greekija to ilgaki newarejuſe pa-zeest un tapehz fawus kara-pulkus tur aiffuhtijuſe kristigeem par apfargaschanu un tamehr fawus kara-pulkus tur atſtahfchoht, lihds Turzijā buhs fahrtiba eegrohſita. Turzijai naw nekahdu kara-pulku minetās pawalstes, tapehz Greekeem ne-nahlfrees geuhti tur witsrohlu dabuht.

No Konstantinopeles. Kà no tureenas teek sirohts, tad sultans efoht ar tahm dohmahm jaw apradinajees, ka Kreewu kara-pulki nonahktu Konstantinopelè un tahdâ buhfchanâ aiseetu us Brusas pilsehtu. Nebuhtu nekahdi brihnumi, ka Kreewu kara-pulki dohthob no Adrianopeles us Konstantinopeli, jono tureenas wineem weegla pahrbraukfchanâ pa uhdens zelu us Odefu mahjâs, samehr par semes zelu wineem waijadsetu at-fal par Balkanu falneem un Donawu vahri eet. Tur-kaht wehl waretu notilt, ka pehz meera nolihfchanas Kreewu kara-pulki no Turku brunu-lugeem teek us mahjabm vahrwesti.

zehla, te mehs isdsirdam schahweenus tuwejā zeemā. Muhſu preeskhpulkam bija kautinſch. Sinotajs veesteidsahs, fazidams: „Mums jazihnahs pret $1\frac{1}{2}$ regimentehm jahtneeku un leels pulks kahjineeku nahks no Esferumas.“ Heimanns ar ruh-pigahm azim us mani (generali Seesemann) paſklatijahs. Kautinſch nebija weegls: muhſu preeskchâ zeetolknis un aif mugaras kant. Muhſu tuwalee kara-pulki ic 30 werftes un leelgabalu mums ari nebija. Es pauehmu fawu Lihkeri un redsu, ka eenaidneekeem naw kahjineeki. „Es dohmaju, ka Turkı pеe schahda fneega laika ne-eedrohſchinaſees ic zeetolkchna isbrukt. Wini muhs wehl til agri negaida, jo zefch tikai pa puſei gataws!“ Wisi muhſu pulki dohdahs kautinā. Atkal atnahk ſinas, ka eenaidneekeem ar kahjineekeem un leelgabaleem tuwojotees. „Es ſchē tureſchohs,“ Heimans ſaka. „Waj juhſu ſapeeri war pa naſti ſkanſtes uſmeſt?“ „War,“ es atbildu. „Rihtu waijaga Eriwanes regimentei ſchē buht un parihtu weenai falna-baterijai. Es kara-pulkus ta un ta iſſlahdiſchu. Makstat komandeeredamam generalim, jeb labaki! nojahsat paſchi un apſkatarees wiſu.“ Es nogahju, kur lohdes ka kruſa bira. Mehs ſatikam eewainotohs, kaſtika iſnesti, weens tur guleja un blakus leels plunzis aſinu. No eenaidneekeem neko newareja redſeht, bet jahtneekus ic ſtaidri wareja redſeht. Pa dalaſ ſirgā ſehdedami, pa dalaſ no ſirgeem nolahpuſchi wini ſchahwa. Sneegs bija dſiſch, weeta grahwaina, ta ka Turkı ar ſaueem leelgabaleem newareja us preeskhu tilt. To es faziju Heimanam. „Baldees Deewam!“ winsch atteiza. Behz kahda brihtina winſch man uſſauza: „Jahtneeli preeskch dſenafchanas ſuhtami!“ Sihme ſila dohta. Dſenafchana bija ihſa, jo fneegs bija par dſiku. Mehs nonahzam uſwaretā zeemā. Gedſihwotaji tikai pa weenam rahdijahs, jo winu bailes nebuhs masas bi-juſchias. Kahjineeku pawifam ſchini kautinā nebija.

Muhſu kara-pulki nostahjabs rindās. Heimans winus flaweja. Turkī ir sinkahrigi laudis, tavebz drīhs leels pulks ap mums ūapulzejahs. „Kas bija tas wadoniš, kas eenaid-neekus nupat pret mums wadija?“ prafija Heimans. „Megrāli!“ tika atbildehts. Megrāli ir kahds isdaudsinahts laupitajs, bet zitadi gudrs zilweks. „Megrāli ir eewainohits,“ teiza kahds wezis. „Kā tu to ūini?“ „Es wiau paſihiſtu,“ wezis atteiza, „un redseju wiina uſ Ķeſerumu aifwedam.“ Megrāli vēbz kahdahm deenahbm nomira.

Multars-Pascha no fchi kautina dste dejis, esoh lohti duftmigs bijis. „Pee welna,” wiensch issauza, „zelisch wehl naw gataws un es winus (Kreewus) tikai pehz S deenahm gaidiju.“ Scho nupat pasneegto sian rakstijis generalis Seesemans.

wija Indijai par tuwu nepeenahk, tas weegli faprohtams. Kreewija stahw pee Afrijos tautahm un walstim leelā gohdā un slawā un wifur parahdijschis par gajmas nejeju un taifnibas aissiahwetaju, turpreti Anglija teek no wifem Afrijā eenihsta sawas semes- un mantas-kahribas deht. Tagad no Kalkutas us Londoni atlaišas finas, kas Angliju padara nemeerigu, prohti pa telegrafu atnahkus has tāhs finas, ka Kabules walts waldneeks (emirs) sapulzejoht leelu kara-fpehku eelsch Kandahares. Nu waretu buht, ka winsch ar sawu sapulzeto kara-fpehku nodohwajis usbrukt Persijai, jo winam ar Persiju ir naids kahdas pawalstes deht, kas Persijai tika peeschkirta; bet winsch, prohti Kabules walts emirs, tahdu pafchū naidigu prahiu tura us Angliju. Ta Anglu awise (Teims), kas scho finu pafneeks, faka, ka bes schaubishchanabs Kreewijai esohf leela eespehja Afganistane un Kreewu suhtitee weenmehr tagad nonahkoht us Kabuli. Kabules emirs jeb waldneeks ari nemas neleedsjoh, ka winsch esohf Anglijas ee-naidneeks. Kad winsch 250,000 mahrzinu sterlinu (kahdus 2 milionus rubli muhžu naudā), wairak nela 50,000 flintes un zitus schaujamus rihkus kā ari 12 leelgabalus no Anglijas bija dabujis, tad winsch draudeja Indijas waldibai, ka fahfschoht tizibas karu, bet Indijas waldiba zaure sawu stingru istureschanobs panahza, ka emirs sawu draudefchanu ne-spildija. Ka Anglijai tikai ar Kabules emiru ween buhtu dumpis, par to Anglija wehl dauds nebehdatu, bet wina baidahs, ka emirs ar Kreewiju nefametahs draudsiba un tad Kreewija katra brihbi waretu Indijai usbrukt.

No Karses. Ka Kreewu Maſkawas awise fino, tad Kreewu wirsneeki schinis deenās noturejuschi Karsē pirmo beedribas wakaru. Kad nu Kreewu wirsneeleem Karsē lohki grahmatas, awises, weefnizas, weefiga fa-eeschana, ar wahrdū fahfot wifs, bes kam glihlohts Eiroopeetis newar lahga istikt un tāhdā wihsē ustureschanobs Karsē lohki garlaiziga, tad wini dabuja to atlauschana few eetaisht wirsneeki klubu (fabeedribu) un turklahi wehl waijadfigu peepalihdsfchanu pee tahdas klubas eetaischanas. Grahmatas un awises jaw ir parafstas, ari busete eetaisita un ehdeeni ir dabujami.

Karsē tagad gandrihs wifs ir dabujams, jo no Alleksandro-peles ir tirgotaji ar sawahm prezehm us Karsē atnahkuschi un bohdes atwehruschi. Sinams zenas ir dahrgas, dahrgas kā Kreewijā, bet ne wis dauds dahrgakas kā Liſlīse. Weena mahrzina zukura makfa 40 kap., mahrzina tehjas, kas 2 rubl. Maſkawa makfa, teek pahrohta par 3 rubl. 50 kap., mahrzina feera 1 rubl. 20 kap., mahrzina fwetschu 60 kap. Wisu dahrgaki ir maise, sirgu ehdamais un malka. Par baltu maiſi, tā leelumā kā Maſkawas 5 kapeikas wegī, makfa 20 līhds 25 kap., feens 3 kap. mahrzina, weena afs malkas 75 rubl.

Kurinajamas eriktes Karsē ir lohki wahjas. Daschā weetā gan atrohn dseljs krabfnis, bet pa leelakai dālai teek istabas filditas zaure degofchahm (kwehloschahm) ohglehm, ko istabā eenej. Bet pee tam jaapeemin, ka schim brihsham tur sīpri nefalst. Sneega puteni wehl naw bijuschi, bet kā tureenahs eedfishwotaji stahsta, tad sawā laikā sneega puteni rahdischootes un sneega puteni esohf breefmigi.

— Celas Karses pilsfehsta, kamehr muhſeji pilsfehsta vahriwaldbu rohka nehmuschi, ir tīlus has tīritas, kas bes leeleem puhslineem nebija isdarams, jo us eelahm guleja kahdi 2000 sprahguschi jeb apkautu sirgu, kas tur puwa un deh-

deja. Austrumneeleem tāhds eeradums, kad tāhds mahju kustonis jeb lohpinsch nosprahgst, tad to ismet us eelu un tātad us eelahm reds nosprahgusches funus, kākus u. t. pr. Muhſeji par tam gahda, ka tāhds nejauks eeradums teek aisseegts un isnihzinahs. Tāhds eelas, kahdas muhžu pilsfehla atrohdani, Karsē naw, tur tikai ir lihlas gatuves starp mahjahm, kur (prohti us eelahm) ari wifadi netibrumi is mahjahm noteik un fakrahjahs. — Armeneefcheem wehl ir mahjas, ko puslihds war par nameem nosault, turpreti muhammedaneem ir tikai buhdinas, is mahla un akmineem fakrutas.

Wehstule Mahjas weesa lasitajeem Rīga.

Seen. redakciju luhdsu schai wehstulei sawā lapā ruhmitti neleet. Schais deenās pee mums Rīga noteik leelas un wehsturiģi ewehrojamas leetas, us luru weischanohs un isdohschchanohs gan isveens fapratigs Rīgas eemihneels, waj nu mahjas ihpaschneeks jeb ari zits tāhds pilsfehitas nastu nesejs, ar nopeetnību skatahs. Ka schi leeta ir wifai nopeetna, par to newa wairs lo teift un to peerahda jaw deesgan tee elsprefchi, jauni fungi un ziti, kas muhs it beeschi apmelledami peenef drukatas listes, tur wairak wahrdi wifū, luhgdami lat jel tohs wihrs zefoh par pilsfehitas aissahweem, kas tur wifū ralstitti. Tschetras tāhds listes es dabuju no baltpeleha papihra, kas wifas ar daschadahm peeteischchanahm tika man pefsuhitas un beidoht pirmdeenā ar pasti es dabuju wehl to peektō listi, us dseltena papihra, us kuras pawifam ziti wahrdi slahm ralstitti. Es jaw gribetu to patlaban pee malas fweest, dusmodamees par tāhdu usmahlchanohs; jo līhds schim es nesinaju nedī ari tāhds mani prafija, kad tika pilsfehitas wezalee un rahtes fungi zelti un nu us reisi man ar johni bahschahs wifū, lat es sawu bals dohdoht un turklaht lat sawu fweeras mahti peerunajoh N. R. lungam pilnvari isdoh preelsch winas balsfot, wiss tas man lohki ehrmoti iſſilahs un tapebz pats newatigs buhdams es noſlaitohs, kad pawirſhu to peektō tāhds mohdes papihri eerauſsi. Bet līhds es schihs dseltenas listes wirsrafstu biju lasjits ari tuhdaļin rahmals valiku, jo us tāhs stahweja ralstihis ihſi un bes tāhds ihpaschhas preelschrūnas: "Rīgas brihw prahīgi wehietaju lāndidati. III. nodata." Kad nu tohs wahrdus islaſju, tāhds brihwprahīgīe Rīgas wehletaji preelschā zet, tad atradu to starvā dauds gohda wihrs, til Wahzeeschus kā Latweeschus un Kreewus, kas man ir posihstami no sen godeem un ari tāhds, kas laut gan zitā brihī stahwedami, ari ar mani labprahī farunajahs un laipnibu daschā brihī bij rāhdījuschi, tapebz ari manas dohmas jaw sahahs greestees us pilsfehitas aissahwru wehlešchanas. Mewaru leegt, ka jaw agraki biju dīrdejis runajam par zelschanahm un t. pr un ka ari biju deesgan awises stahwam redsejis, tad tomehr tas man wifs bija aigahjis gaxam bes lam es par to kaut ko buhtu dīskali pahrohmajis. Tapebz ari taifnibai par gohdu man ir jaſaka, ka es tik tad wehl atmohdohs, kad tāhs listes sahka kā lapas birt un tāhdi mani sahka apmelhēt, tāhds es līhds schim wehl pahf fleegfni eekahpjām nekad nebiju gaidijis nedī sapnojis un pee tam tee wehl tik wifai mihi parahdidamees ar mani latwisti farunajahs, mani usteidoami luhds, jel sawu bals tāi baltpelehai lāndidatu listei neleet u. t. p. Wiss bija eemeslis deesgan to dselteno listi usglabah un raudsīt ar sahdu kaimini jeb zitu farunatees, kas tē ihſten buhtu darams. Par laimi tai paschā wakarā atnahza man kaiminsch W., ari tapat kā es istrauzehs, gribedams no manis tāhdu labu padohmu dabuht. Nu sinama leeta, aklis jaw aſlam newar zetu rāhdīt un tapebz ihſi nospreedam treschdeenā abi labi agri no-eet us leelo gildes namu, redsejt, kas tur noteik un kā ziti laudis to dara. Ka nolikts tādarihīs, mehs ari abi treschdeenahs rihtā jaw agri bewamees us zela; to dselteno listi, kas no teem brihwprahīgīem Rīgas wehletajeem man bij pefsuhita es panehmu līhds, zeredams, ka ta bes dauds runashanas man manu zetu weizinhās.

Pee leelahs gildes notiſuschi mehs ari wairak pasihstamus ūtikam un tātad yehz ihſas farunashanas ari gahjam eelschā. Pa durwim ee-eedams es iſwiltu sawu dselteno pavihri no tules

un to tureju rohkā, là biketi. Èè jaw zits no teem kungeem sahl fmeedamees us mani ar pirkstu rahdiht un es atkal doh-maju, là tas laikam gan ix weens no teem brihwprahfgeem Rīgas wehletajeem, bet tu brihnuns, nela, tas peenahf slahf un sahl mani tirdiht, waj es pateef tohs gribohf zelt, las us tahs listles esohf drukati un heidsoht, tas us manu dselteno papihri rahbidams issauza: „das ist ein D... d!“ un tad aissgabja. — Es til no brihnumeem pahraemts, pagreeses to pirmo, las tu-wali man stahweja, prasiju „las tas bij var lungu?“ — Us lam to atbaldi dabuju: „tas newa nekahds kungs, bet tas tik ir kahds sulainis!“ — Af là — ari labi. Es nu usspraudu gihami leelisli un azis ustaissju, là ehrglis dohmadams, nahz til tu wehl reiss pee manis un fasi: „das ist D... d,“ tad es tew rahdischu! Bet nela, tas wairs man slahf nenahza. Turpreti eeradahs weens zits wihrinsch ar mißligu un pasemigu seiju, las ar weenu un ohtru farunajahs un daschas ehrmotas leetas stah-stija un ari mani raudstja pahrrunaht, là ta dseltena liste nelo negelboht un tik weenigi ween pareisa esohf ta puspelehfka. Tà tas deesgan spredikoja, lamehr veenahza wihi no zitas pufes un to aisselleja behrnus mahziht. Bitti mehdsa teilt, là tas esohf weens Deewa wahedu kalps bijis.

Wehl vahrs wihr man likahs eewehrojami, las sā pretineeli no tāhs manā rohla buhdamas dseltenahs listes israhdiyahs, pa-wisam weens bija jo wairak azis frisdams tehtiasch un iypaschi tadeht, sā tas alaschin weenu plezu raustija un tad eesahaus dewahs no weenas weetas uj ohtru. Las brihscham tschussteja ar weenu, brihscham atkal usteiza zitam flaki to vuspelecko pa-yihri un t. pr. Schis plezu raustidams wihrs wehl fewischki bija zaur to eewehrojams, sā tas brihscham isslikahs buht tas lepnakais lungs un brihscham atkal tas wiſu semakais falps, jo lihds tas semakais sahrtas wiham yreti stahjabs, tas sagrohstja bahesdu un farahwa plezu uj augschu un usrunaja to ar bahr-gu hals bet lihds sahrtas smaliki gehrbees lungs to hilba, turu starpā ari mans adwolats bija, tad tas tā slahweja sā lungs ar nolaistu asti. — Tā es tē dauds peedishwojis un lihds pebz puseenahs nostahwejis, gahju uj mahjabu, jo wareni grubejahs ebst.

Us mahjähm eedams es fatikohs ar dascheem lungeem, kas atkal pawisam par to dselteno listi jaw zitadali dohmcia un spreeda, tee bija brihwprahrtige wiſadā ſinā. No teem ari mehs dabujam finaht la „Neue Zeitung für Stadt un Land,” „Rigaſche Zeitung“ un „Zeitung für Stadt und Land“ par pilſehtu aifstahwu zelschanu dohmcia un ihpaſči par to, ko wiſas par no brihwprahrtigeem wehlestageem preelſchā zelteem kandidateem fpreeſch. Wiſs man ta hrabdiſahs, la teem brihwprahrtigeem laudim Riga ir wehl wiſai dauds to pretineku un tapehz ohtrā deenā aifgahju atkal uſ gildes namu; tur bes wiſas apkahrt flatifchanahs rausdſiju tohs waijadfigus paplyrus few apgahdatees, jo nu biju gudrafs tigis un tapehz ari wairs ne uſ weenu neklauſijsobs nedſ to melleju, jo tas ari tas labakais bija. Nu atkal mahjās tigis nehmū fawu dselteno listi rohkā un noralſtiju wiſus 24 landi- datus uſ fawas wehleſchanas-listes.

To few, mihi lo lasitajis, sinodams es no wifas firds wehletohs, fa Tu ari ne us it nekahdu eeteitschanu nelsauftohs un tapat galigi daritu fa es to dariju. Es dohmaju, fa ta ir un paleek labasi!

Geme ir semie.

Es efm̄ seme, waj tu est wairak? Var ko tad tu ta uspuh-
tees un tit leyns isleezees? Tu est tahds pats, lahds es; es tit-
pat labs la tu. Turees pee semes, tapehz ka est seme, prohti:
tahds pee tahda. Tu ej̄ gehrbees dahrgas drehbes un shdā, es
titai eelsch rupja audella: seme ir seme, lai to nef waj eelsch
purpura, waj flittā audella. Warbuht tu sehdi augstalā, es se-
mala weetā; seme ir seme, lai to us galda leek jeb sem bentā.
Tu ehd gahrdus fumofus un dser dahrgus dsehreenus, bet es ween
flitti zaur teelu un dseru uhdeni; seme ir seme, lai to ar uhdeni
jeb ar wiñnu flazina. Kā tad es redsu, ka tāi basnizas apuri
tit mas selta- un fudraba-naudas, bet kapara naudas til daudz
eemetam? — Nu kas tad ir selts? Dseltena seme. — Kas ir
fudrabs? Balsa seme. — Kas ir kapars? Sarkana seme. Kas

pehz tad tu to sella- un sudeaba-gabalini turi par labalu, ne
 la to wara (lapara)? Warbuht tapehz, fa winsch ir smagals?
 — Brihums, la tu sawu fredi aygruhltini. Weeglis gabalinisch
 weegla freds; mass gabalinisch, masas behdas. Warbuht la tem
 ta pehrwe labali patihk? Pehrwe ir pehrive, feme ir feme; halta
 un farlana pehrwe naw jaukala, ne la dseltena. Warbuht ta-
 pehz, la selts wairak ir wehrts? Lo tu ween ta dohma. La-
 pehz lapars tik pat dauds naw wehrts, la selts? Tapehz, la tu
 to newari saprast. Lai nu ari ir, la selts labals ir, ne la la-
 pars. Las labalais peeder Deewam; dohd winam, lo winsch
 few ir devis. No wina tu est dabujis, tilslab to sellu, la to
 laparu. Dohd Deewam, las Deewam peeder. Winam wiss
 peeder, tik pat selts, la lapars. G. Kr. Preedit.

G. Kr. Preedit.

Sina pahr ussaukteem Niqâ

Fehkaba - basnizā: tischleru (galoneeku) sellis Ernst Georg Günther ar Emīliju Katarīnu Annemann. Dzelzs zela deenastneels (tchinowneeks) Ernst Joh. Hümüller ar Johannu Antoniju Rönnemann. Strohdēris Alēshanders Friedrich Berg ar Janni Scheni Bergmann, bsim. Freyberg.

Gertrudes-basnizā: wagonu fmehretajs pē dsesszela Geeris Dameit ar Karolini Baltin. Saldots aistahwneels Pehters Griffe ar Annu Sasīt.

Jesus-bosñizā: fabriku strahdneels Jahnis Bruse ar Karolini Daniel. Dzelšķēla deenastneels Jahnis Immal ar Lawihs Schulz. Saldats Franzis Mītchis ar Elīzabete Elīsne. Strahdneels Andrejs Mizzpop ar Annu Schīlīts. Afslehgū-kalejs Jevjenti Schuchozī ar Helenu Elīzabeti Grehda. Nama iepaschnels Gederts Schubka ar Annu Drohbin. Maschinists Mikelis Abbels ar Annu Peište.

Jahnu-basnizā: maschinists Jakob Wahzeelis ar Lībī Reelste. Unterneelu saimneels Hans Nit. Kahelling ar Matildi Margreeta Wahver. Strahdneels Jakob Zelle ar Ewelini Margreeta Smilga. Unterofizeeris aitstahvneels Martinisch Bibz ar Lamihī Reuberg. Grah-matu drukatajs Gustaws Punding ar Hēleni Wibbe. Unterofizeeris biletneels Winkentījs Konstantinowitsch ar Prohni Seemel. Selts-kaleju meistars Ernstis Reinhold Bierauer ar Greetu Drīksner. At-fleghu-kaleju sellis Eduard Karl Peters ar Annu Gertrudi Steppen. Kantohra fulainis Janis Schiglewiz ar Annu Nehpin. Sulainis Karl Sattler ar Lībī Rungain. Saldots biletneels Fritzis Stein-berd ar Lehni Kondrat. Bohdes vuisis Dahwis Freymann ar Annu Grostalle. Juhrmales usraugs (Besucher) Matvejs Rankowski ar Ģewu Dmitri, vīsim. Bredig.

Mahj. weesa lasitajeem un drouqeeem par sini.

Wiseem teem, kas Mahias weel naw pastellejuschi, bet wehlahs io pastelleht, schè pastinoant, la weel wist no jauna gava libos fahim isnahlu-
ich numuri in dohuiami. tislab Mahias weelis fa ari pelitum.

Mahjas weesa apstellešanas teatrē pret remtas Rīgā, manā druslatawā un grabmatu-bohē pēc Pehtera bahnizas; Peterburgās Ahr-Rīgā Kalkūcelā № 18 Winkmann l. pal-lambari Martinsona namā un Eichwald l. vīnhuusi pēc leela pumpja; Sarlandaugavā pēc Nipkēn l. Bārdau-gavā pēc Stabušā l. pret Holma l. fabriki. Ilgezemā: Karl Ander-joħa l. Dingmīndes-elā № 56 un J. Braunberg l. agralajā Stabušā l. vīnbūvi.

Tad wehl zitās pilsētās apstālešanas preti nemis, prohti: Bē-
fīs: kohpmānis Peterjons I. Walmeera: E. G. Trey I. fawā
grahmatu bohdē; Wallā: Rudolfs I. fawā grahmatu bohdē; Bef-
wainē: E. Kreitenberg I. fawā apteiki; Selgawā: J. Schablowsh
I. fawā grahmatu bohdē; G. Ulzīte I. fawā bohdē un E. Gieslak
I. fawā grahmatu un bilschū druktatāvā pēc tirgus platša; Lalfōs: kohp-
mānis Simsons I.; Jaunselgawā: Adolfs Schwabe I. fawā grahmatu
bohdē; un tad Bauskā: Goerke I. fawā apteiki.

Ernst Plates,
Mahias weesa iippaschneels un redaltors.

Roudas papibrzena.

Riga, tgi 27. Januar 1878.

	Bavīri	prāfja	maffja
5 procentes inskrīpījās 5. serijas no 1854	—	rūbl.	rūbl.
5 " prehmiju biletēs 1. emisijas	226½	"	226 "
5 " 2. " 2	226¼	"	226 "
5 " Rīgas namu tīklu-grahmatas	—	"	"
5½ " hipoteču tīklu-grahmatas	—	"	"
5 " Vidzemēs tīklu-grahmatas (ne-uffel) . . .	99	"	89½ "

Peelitums pee Mahjas weesa № 4, 28. Janwar 1878.

Nedishwais weesis.

(Slates Nr. 1.)

„Tikai leela skahde, ka jaunais Hahns schodeen truhst!“ fazija Bander kungs tahlak. „Smuks skaitis wiherets, es tew faku, sohti patihlams un eemihlejams; ir wairak skohlas bau-dijes, neka wina tehws. Es faderu, tu no wina netissi wata, kad tu winu tikai weenreis redsesti. Es faderu, tu kritisji pa-pum ap faklu un pateiksees winam.“

„Warbuht, papin! Kad tas ta ir, tad es to ari labprahrt ta darishu. Bet lamehr es winu ne-esmu redsejuse, esmu es — un juhs sinat mihto papin, dsimfchanas deena man ir brihw weenu luhgchanu preeskha zelt! un tad es juhs luhdsu, neweena wahrdina no wina wairak nerunaht, pirms es winu ne-esmu redsejuse!“ Bander kungs farauja peeri, un beidsoht fazija: „Ka pauehlat, jaunkundse, bet ta bija multiga luhgchanal tomehr wina geld. Mama sawa laika tah-das blehnas neluhdsu!“

„Draugs!“ fazija Bander mama us papu, „nepahmet Fridrikei neneeka! Tew newajaga aismirst, ka tagad winas dsimfchanas deena ir, neweens nedrihst winu apbehdinah!“

„Tew ir taifniba, mam!“ atbildeja wezais. „Winsch pa-teefi drihs nahks. Jauns mehnesis ir tuwu un tad jaw laiks grohsfees.“

Ar scho fabkabs jitas runas, kaut gan fahloht druszin stihwi, bet tahlak un wehlak palika wisi it preezigi, ka kad nekas nebuhtu notizis. Tikai kapteins pee wifahm farunahm bija auksis. Bander gafpascha, ka rahdijahs, bija to pama-nijuse un pildija alasch wina glahsi. Fridrike skatijahs us winu ar isluhsodamahm un flauhchinadamahm azim. Un kad abu azis fahdreib satikahs, tad issikahs, ka weena dwehsele gribetu ohtrai lo prasift. Waldrika azis rahdija flusu pah-meschanu, un Fridrikes dwehsele, ka kad wina no Waldrika azim jaunu zeribu mantotu. Ziti vlahpaja tahlak; wini jauki farunajahs, un Bander papus dabuja sawu agrako preeku at-fal atyakat. Notika, kad pehz pabeigtas pufdeenas malites swetku behrnam peenahzigo butschinu waijadseja dabuht, ka tad Waldrikis ar Fridriki kohpā preeskha tehwa stahweja.

„Klaufees, Rihkit,“ fazija pahrlustigais tehws, „dohma ta, ta Juris buhtu tas, kuru es no strahpes bihdamees, newaru veemineht. Dohma, ka winsch tas buhtu, tad tew ta butschina paufsam zitada isnahks, prohwe tikai, mukite!“

Waldrikis un Fridrike stahweja weens pret oħtru. Winsch nehma winas roħku. Nopeetni, gandrihs behdigi usluhsodamees, pelleezahs wini deħl skuhpsfchanahs. Wezais leza ka sakis fahnus, gribedams to butschinu skaidri redseht. Butschina tapa dohta. Kamehr wini paſchi atyakat atkahpahs, fafleħsahs winu roħkas zeetaki kohpā. Waldrikis palika bahls un Fridrikes azis aptumfchojahs ar weenu afar. Wini fhe-dsa wehl reis sawas luhpas kohpā. Rahdijahs, ka pehz fħihs wini jaw gribetu fħiġżeek. It ka no nejaufchi fafrehja at-fal winu luhpas kohpā. Tod steidsahs Fridrike dikt i rau-dadama proħjam; Waldrikis atkahpahs libħi loħgam un fħi-meja tur fo ar pirkku us nofwiħdu fħoja jahm loħgu ruhtehm.

Wezais grohsija galwu us labo un kreiso puji, tħiri ka meets us weetas stahwedams. „Pee johda, kas tad nu ir at-fal? Kas tai meiteni kaif?“ winsch fauz, „kas winai ir notizis? Bander gafpascha nolaiba azis, jo wina finnha gan

kas Fridrikei notizis bija, un fazija us Bander kungu: „Papa, taupi tagad to meiteni! Lai wina israudahs!“

„Bet, bet“ . . . fauz aħtri wezais un frehja pee Fridrikes. „Kas tew ir, behrns? kam tu raudi?“

Wina raudaja un atbildeja, ka wina pate nesinoħt, kam-deħl wina raudoħt.

„Ak, blehnas!“ fauz Bander teħws. „Tew ir kas notizis. Waj tew ir kahds kaitinajis. Waj mama ir tew . . .“

„Ne!“

„Waj kapteins tew ir ko teizis?“

„Ne!“

„Pee Johda, es tak ne! — ko? Runa waż es? Ta jipha deħl? Waj tamdeħl tu waretu raudaħt?“

Bander gafpascha atwilka winu lehni no Fridrikes noħst un fazija: „Papa, tu eji sawu wahrdi pahrkahpis un winu ap-behdinojis! Tu ne-esti winas luhgħanu ispildijs, un atkal, tu fini gan . . .“

„Winai to swesħineku peeminejjs! Tew ir taifniba, man to newajadseja dariħi! Lai paleek, Rihkit, tas wairs nen-tiks! Bet waž tad us papu ari ta waijaga taunotees?“

Fridrike apmeerinajahs. Bander mama weda winu pee kohħles. Waldrikim wajjadseja winu ußtimmeħt. Utnejfa sleiti un isproħweja jaunahs notes. Fridrike ar Waldrika pawa-dħanu speħleja scho wakar it brangi. Schis wakars pah-għażja it skaiti.

Bander papus tureja wahrdi. Winsch ne ar weenu wahrdi wairs Hahnu nepeemineja. Bet parwelti Mahja ikkatrix no winu ween doħmaja. Banders għażi weenadi, riħħi puf-deenās un wakards pee barometera (laika rahditajha glahsej) un fita tur ar pirkku, gribedams lai barometeri taħdu laiku rahda, ka fslimgi laudis waretu zesoħt. — Kad ziti nerdejja, tad Fridrike ari fita pee barometera ar pirkku, gribedama, ka winsch filku laiku rahditu. Waldrikis un ne masak Bander gafpascha, luhkoja ari weenueħħi us barometera.

„Laiks us wiċċadu wiħi labosees!“ teiza weenā deena Bander teħws, kad winsch weens pats ar momu ištaba bija. „Mah-kui isdalahs. Es doħmaju, winsch jaw ir zed!“

— „Lai Deewi pafarga, papu! Man rahdahs, ka buħtu għidra k-Hahna kungam ralstib, lai winsch preeħx sejn-a fweħħtieem nemas us Herbesheimi nenahk. Un kaut gan es tai dumjai teikai nebuħt netiżu, tomeħr man paleek ta ehrġotti ap duħħi, kad es no tam doħmaju.“

„Ei, ei, mam', tu doħma no nedishwa weesa! Bleħnas! kaunees!“

„Es ari faku, wiħrin, ka taħs ir blehnas! Bet kad nu muħfu behrnam at-wentek laika ari zits kas noti, arweenu buħtu . . . ja, tikai taħs doħmas war jaw Rihkiti flimu padariħt. Un kad ari es gareem netiżu, un ari Fridrike par tam fmejjahs, tomeħr neweena no mums par nakti us bañiżu ne-eetu. Zilwex jaw nu weentej tahds ir. Kowlizini faderinah, kamehr nelahgħais laiks ir pagħalam. Peħż at-wentek jaw teem jaunajeem laudim ir-pahrpahim laika redsejtes, faderinates un apħażżeek. Kamdeħl tad ta steigħees! Kam-deħl tad newar pahri nedelas nogħidit?“

„Kaunees, mam'! Es jaw ar tahdeem neekeem nekulfshoħi! Tikai tamdeħl, kad tee mulki ta baħħas, buħs tai faderin-

ſchanai buht! Waijaga preekſchihni doht! Tas mums peeklahjahs! Kad to tee laudis te vilsfehtā redſehs, tad neweens wairē us nedſihwo weefi nedohmajs; faderinam muhſu meitu wiſahm plahpaſchanahm par ſpihti; lai Rihkite ſawu galwu patur un neweens wingi kallu ne-apgreesch; tad mehs tuhlin wiſeem mahneem kallu apgreesim. Laudim tikai fpredikoht: eſat gudri! atgreeschatees no grehleem! tas nelo nepalihds; tikai ſmuki papreekſchu, mahzitajs papreekſchu!"

"Nu labi, teiksim ta, papa, taws behens teiw tak ari
ir mihtsch, teiksim ta . . . redsi, preeksch simts gadeem wai-
jaga tomehr, ka basnizas grahamata to peerahda, kahdai ne-
laimei notikuschi buht, lai nu buhtu kahda buhdama, war-
buht ka ari torefis bija laudis, kas par wezo teiku fmehjahs
— nu, darisim mehs ari tapat! Bet ja ta faderina schana
schini atwentes laikâ, un wehl turklaht it ihpaschi, ka tagad
nu ir atsal 100 gadi palikuschi un nu mums tomehr kas
atgabitohs . . .

„Paga! tu tal negribi teikt, ka ari muhſu Nihkitei kaklu apgreesibis! Es us tahdahm blehnahm nebuht nedohmaju. No tam tu nemas neruna, waj dſirdi?“

"Ne! bet, kad par prohwî Hahna lungs schinis nelahgâs deenâs pee mums brauktu, tahdâ seemas laikâ, dohma tifai, tik slimigs, kâ wiensch raksta. Tas laiks wina slimibû war wehl fliftaku padaribit un nu buhtu mums slimis . . . warbuht pat nedfihws weefis, man ix bail, to isteikt. Un tad nu wehl fchis jaw tà par fliftu issflawetais laiks turklaht — — tad buhtu zaur tawu stuhrgalvibû fchi mahnu tigiba wehl jo waixak apstiprinata . . . Draugs, apdohma jel tol!"

Bander kungs valika dohmigs un heidsoht nurdeja: „Mam,
es nemas ne-isprohtu, ka tu us tahdeem neekeem nahz, kuri
neveenam gitam zilwelkam smadsenēs nenah! Tu waretu brangs
dseefurineels buht! Es manu, ka juhs it wisi efat no Herbes-
heimes fpohka apsebsti. It wisi; tu, Fridrike, ari kapteins,
kas tak saldots grib buht, lafeeris, grahmatu wedejs un us-
rauqs. Wisi, es jaiku! Bet netweens negrib to atsift. Hui!“

„Kad tas pateescham là buhtu, bet ko es nebuht netizu,
kad nama tehwam tomehr veeklahtohs to nowehrst, jo tas ne
jaunam Hahnam, ne Fridrikei neslahdetu, kad wini lahdu meh-
neni noqaeditu.“

„Wisa multiba fahde! Tamdehl nekahda taupischana; karsch-
atlahts karsch! No Friedrikes d'simfchanas deenas fahloht ir
wisi sché namá là dulli palikuschi, là kad pastara deena tuwu-
klaht buhlu! Welns pats ir nedfihwa weesa yafaku isgudro-
jis. Mam', tas paliks tå, là es efmu teizis! Nekas netaps
grohsits! Es efmu zeeti apnemees fawu prahru ispildiht!“

To fazidams iſſkrehja Bander kungs no iſtabas.

Bet tomehr nepalika it wiſſ kā bijis. Ta ſaruna bija tomehr wina ſirdi lahdū ſakni eelaiduſe. Winſch atrada, kā mahjas meera deht tomehr labaki buhtu, faderinaſchanu pehj ſwehkteem notureht. Winſch Friedriki lohti mihloja, un ſchi miheleſtiba darija winam dauds ruhpes, welns tomehr waretu lahdū ſiki iſdaricht — un tad tas buhtu nedſihwa weefha darbs. Jo tuwaki pirma attwente nahza, jo wairak winſch fahla bai-lorees, un pat pret ſawu gribefchamu. Winſch wehlejahs, kā wina nahtkamais ſnohts tomehr tagad nenahktu. Winſch pahr-bihjahs, kā redſeja, kā debefis pilnigi noſlaidrojahs, un kā ſau-like atkal mihligi fahla ſpihdeht, tibri kā kād ſchini wehlajā

ruden i wehl reis i wafara gribetu fahktees. Winsch nu gabja atkal pee barometera un fita, lai dñishwudrabs rahbitu jes atkal fliktu laiku.

Winfch lohti brihnijahs, ka mama, Fridrike, komandants un
beidsoht ari wiſi ziti mahjeneeki lihds ar jauko laiku atkal
preezigaſ duhfchas atdabuja. Tikai wezais Banders pats ne-
bija ihſu pee kurashas.

Bander mama bija gan nomanijuse, ka Nihkites sirfnik
dauds kas pret bagata bankeera dehlu bija, ka pilsfehtas fo-
mandants winas fiedi bija wairak, neka waijadfigs par koman-
dantu polizis. Ne wis komandantam par labu, kuru wina
ka fawas paschas behrnu mihleja, bija raudsijuse wezajam Ban-
der papam eerunah, lai faderinachanu usfawejoh, bet grib-
dama nelaimi nowehrst, kura daudsreis zaur tahdahm pahrsteig-
chanahm zelahs. Wini wehlejahs, lai jaunee laudis paprek-
schu eepahsitohs; Fridrikei jaw waijadseja dohmās mahzitees ar
fawu likteni meerā buht. Pee tam wina gribesja ißmaht, woj
Hahns zaur fawu fidi ar pateefcham Fridrikes fidi nöpelnoht.
Tandehlt Bander mahte wezajam wina pahrsteitgas darißhanas
deht, kuru winisch til dsimfchanas deenā bija sinamu darijis,
nebija neko pahrmetufe, un wina iswehleschanai pretojuſehs.
Wina pasina Bander papu par dauds labi; pretirunaſchanan
buhtu winau us scho leetu wehl jo wairak eetraziņajuse. Tam-
dehlt eefahla wina to farunu ar wezo un eeduhra wina fidi
dselonu un preezajahs lohti, kad wina manija, ka faruna ne-
bija wis bes eespaidā palikuſe. Tandehlt bija wina jaw pa-
ſchā dsimfchanas deenā us galwas-pilsfehtu weenai draudse-
nei rakstijuse lai wina isflauschinoh, ka janais Hahns uswe-
dotees. Atbilde atnahza tai paschā deenā, kad Bander lungš
par jauko laiku isbihjahs. Hahna kungs tika draudsenes rakkā
par til gohdigu un brangu zilwelku ussteikts, ka ikweens un il-
katris winu lihds fchim eshoft lohti noschehlojis, ka winam laut
gan wahjam un flimigam, no fawa weza, nemihliga tehwa til
dauds nepareisibas bijis japanes. Preeskahdahm nedekahm
winisch bija wifas tehwa darißhanas usuehnis. Wezais eijoht
us laukeem dsihwoht, jo eshoft ari dilti wezs un wahjsch, ne-
waroht fadſirdeht un ar brillehm newarohi neko redseht.

Schihs patihkamahs sinas atnefa Vander gaspaschai jauku laiku.

Zite eemesslis atneſa ſchodeen ari komandantam un Fridriki jaunu jo jaunu laizinu.

"Jaunkundī, mama wehlahs finah, waj jums nepatieltu ūchini
iūkē. Leikkā uſ Jaunkundī iibraupt?"

Rihkute ne-atbildeja, bet nogreesa galvini no tina nohš,
un skatijahs par lohgu laukā.

„Waj jaunkundse ir dužniga?“ prajja Waldrīķis, dohmādams
ka wina johkojht. „Waj es ne-efmu us brohlasti us juhſu pa-
wehli weenu tasi šchokolades wairak dſchrīs? Waj es ne-efmu
riktīgā un nospreetā laikā no munstures pahrnabzis?“

Winſch nedabuja nekahdas atbildes. Winſch ſtahweja tahdu brihtinu klužu zeesdams, gahja tad pee durwim, ka prohjam eet gribedams, greesahs atkal atpakal un fazija nepazeetigi: „Nah-zeet, Rihkit, laiks ir jaufe!“

Uz tam atskaneja tāhds „ne,” it kā tas no kapa buštu zehlees.

Winfch pee schihs balsi issbihjahs, jo ta israhdijs, ka winai schee wahrdi reisā ar asarahm bija issprukuschi.

„Kas jums kaisch?“ winfch prafija bailigi un falehra wi-

nas rohku.
„Waj mama grib warbuht ar mums schodeen winam pre-

tim braukt? Waj winfch schodeen buhs schè? Waj wina fo-

teiza?“ Fridrike prafija ahtri un schahweja ar balto lakan fa-

was faraudatas azis.

Waldriks azis aptumfchojabs. Puf dusmigi winfch fazija:

„Ak, Fridrike, tas nemas naw pareisti. Kad tu ta praf! Waj

tu tizi, kad es tevi tad eeluhgtu, kad es tilai druzin no tam

fajustu? Kad Deews dohtu, ka winfch tamehr ne-atbrauktu, ka-

mehr es buhschu aissgahjis!“

„Kamdeht aiseet?“

„Us zitu pilsfehtu. Es jaw tawā dsimfhanas deenā ge-

neralim tamdeht rafstiju, bet ne-esmu wehl nekahdas atbildes

dabujis.“

Nihkite usluhkoja winu noopeetni, uszehlahs un fazija: „Juri,

nemem par launu, bet tas naw lahga darihts!“

„Es nedrihstu, newaru un negribu schè palikt!“

„Waldriki, waj tas ir teesa? Juhs ta isleekatees, ka mehs

muhscham eenaidneeki paliksim!“

„Un juhs pagehrat manu nahwi, kad juhs mani gribet speest

par juhsu kahsu weesi buht!“

„Juhs netapfeet nekad us manahm kahscham celuhgti! Kas tad

jums ir teizis, ka es esmu „ja“ teikupe?“

„Juhs nedrihkfstat tehwam pretotees!“

„Un, ak Deews, es tomehr newaru to ja-wahrdu doht!“

schauksteja jaunkundse un aplahja fawu waigu. Ari Waldriki pahruhema winas fahpes. Schi bija ta pirma reisa, kur

wini fawā starpā no schihs leekas runaja, kaut gan ta wi-

neem arween prahā stahweja. Beidsamā dsimfhanas deenā,

kad nu wini apdohmajahs, ka winu jaunibas fatikschanai wai-

jadseja beigtees, tad nu wini tilai fajehds, zik mihti wini weens

ohtram bija un ka schi schikschanahs wineem lohti gruhti pa-

nejama buhnu. No winahm trim dsimfhanas deenas butschin-

ahm fahloht, wini apluhkojahs weens ohtru ar pawifam gi-

tadahm azim. Abi fapratahs; wini sinaja, ka wini mihlejahs

un tila mihleti, bes ka to wahrds isteikt wajodsetu. Abeem

bija behrnibas draudiba it nejauschij par mihlestibas leefmahm

pahruhertufsch. Weens gribija to ohtram paslehp, bet pa-

darija uguni zaur tam wehl jo trakku un nedsehscamu.

Wejz kahda brihtina peegahja Waldrikis winai klahit un fa-

fija: „Nihkit, mehs wairs nedrihkfstat ta apectees, ka lihds

schim!“

„Waldrik, waj tad mehs waram ari zitadi weens pret ohtru

isturetees, ka lihds schim?“

„Waj wareht? Es? Tas ir ne-eespehjams! Ak, es pats ne-

finaju, Nihkit, kas mana laime bija! Kad nu man tevis ir

japaude, nu til es sinu, ka ir es esmu pasudis!“

„Pasudis, Juri? Nefaki man to, un nedari mani ne-

laimigu!“

„Tas ir breefmigs wahrds! Nefaki winu wairs!“

„Bet, kad winfch nahk?“

„Kad Deews gahdahs! Schè, Juri, nem manu rohku, tuh-

stoch reisu labaki es faderinaschahs ar nedsihwo weesi! Bet

nefaki to ne papum, ne mamai! Es to gribu wineem teikt,

kad laiks buhs. „Rem us schi wahrdi manu rohku un es

manis deht meerigs!“

Winfch nehma winas rohku un to butschoja. „Tas ir ap-
meerinaschanas wahrds,“ fazija winfch. „To es nemas nedrihkf-
steju fagaaidiht. Bet es winu no jums veenemu. Kad juhs
winu lausheet, tad juhs manu firdi falausfifeet!“

— „Un waj nu juhs esfat atkal preezigi un lamiigi?“
„Ak, es nekad ne-esmu tik laimigs hijis, ka tagad!“ winfch
issauzahs.

„Prohjam!“ fazija Fridrike, „mama tevi gaidihs. Proh-
jam! Es apgehrbshohs un braukschu lihds. Wina gruhda winu
atvakal un pa durwim ohrā; bet pee durwim attahwa wina
sevi wehl noskuhpftiht. Winfch gahja ka peedsehris un teiza
Bander mama, ka Fridrike braukschohs gan lihds. No lai-
mes spihdedama atkrita Fridrike krehslā, wina fapanoja no fa-
was pahreelas laimes un aismirfa wifus braukschananu. Nati
gaidija. Bander mama gahja beidsoht pate, Fridrike fault.
Wina sehdeja fapanodama, fawu selta syrohgaino galvianu us
kruchtim nolekuje un rohkas klehpī turedama.

„Waj tu dohma, jeb Deewu lubds?“ prafija mama,
„Es esmu ar Deewu runajupe!“

„Waj tu esti wesela?“
„Ka engelis pee Deewa!“

„Waj pateesi, Nihkit? Rahdahs, ka kad tu buhtu raudajuse?“
„Ja, es raudaju! Bet nu es esmu laimiga, mam!“

„Cita pee rateem! Es panemschu tikai huhti!“
Wina nehma huhti un nostahjahs preefsh speegela, apalsh
luxa ta rosa schdes bante guleja, luxu Waldrikis winai ap
dsimfhanas deenas kohlli bija apsehjies. Wina panehma schi
banti un apsehja few ap widukli.

Nahlamā wakarā bija Bander lunga namā pirma seemas
balle; ta fazja to Herbesheimē. Zitās pilsfehtas fazj tah-
das balles par frohnischem jeb tehjas wakareem. Herbeshei-
mes bagatakās familijās bija tahds eeradums par seemu katrā
nedelā, par rindai, fa-eeshanas jeb balles naturecht. Saluhg-
tee weesi kluwa no balles dēwejeem pazeenati un tad pah-
laida garo wakaru ar spehlehm, musiki, dseedaschanu, farunu
un johkeem. Bet schi ir japeemin, ka apalsh ta wahrda
„spehlehm“ naw wis kahrschu spehles jaaproht, ar luxum
tikai gekiži zilwei, luxi jaw gandris fawu prahru pasau-
duschi un ahrprahktigo nama kandidati ir fawu, laiku laive.

Mums nebuhs aismirst, ka kahrschu spehle preefsh traika
Fransijas lehnina Kahla VI ir isgudrota un — lai neweens
nepeemirst, kas ar kahrtim darbojabs, ka winam wairs pilna
prahtra naw.

Bet schowakar pee Bander lunga, newareja nemas us
musiki dseedaschanu, un spehlechanu dohmaht. Jo schi
bija schini seemā pate pirma fa-eeshana. Beenam bija
ohtram tik dauds jaafaka, un kad nu par trim deenahm wehl
turklaht pirma atwente bija, tad war gan dohmaht, ka tilai
no winas ween wifis runaja. Jaunee feewischki farauza de-
guntinus un israhdiyahs netizigas. Dascha bija preeziga, ka
winai bruhgtana nebija, bet luxu wina pehz atwentes laika
nebuhtu wis atraidijuse; daschaj labai firds bailigi farahwahs,
kad eedohmajahs us kahdu, kam winas nabaga firfnina pree-
dereja. Wezakabs seewas, pehz grunitgas pahrdohmashanas
ari tam peekrita, ka no nedsihwa weesa waijagoht fargatees
un ka tur tak kas esfoht notizis.

Graudī un seedi.

Sinaschanas ta leelaka bagatiba.

Va leelakai dākai zilweki dsenahs pehz bagatibas. Par bat-gatu wini tura to, kam laizigas mantas wairak, nela winam preefch deenischkas pahrtikas waijaga. Bet tam wahrdinam „bagatiba“ ir wispahrigala nosihmeschana: ta ir tahda buh-schana, kad faut kas, ko wehlahs, leelā daudsumā atrohnahs, kā par peemehru: dohmu bagatiba, gudru eedohmu bagatiba u. t. pr. Laizigas mantas sinams, kad tāhs Deewam par gohdu un zilwekam par labu walka, ir leels labums, zaur tāhm war us wiſadu wiſi ſawu dſihwoschanu iſglihtoht un patih-kamaku padariht, kas nabagam naw eefpehjams.

Ta wiſu leelaka bagatiba nepastahw wiſ eekſch laizigahm man-tahm: jo tāhs war mums zaur nelaimi weegli pohtā aiseet. Kahds labi padishwojis, us weetas dſihwodams fatimneks, ſawas labas uſzihitbas un ari labas ſemes pehz, ſakrahjis ſewim tik daudī laizigas mantas, ka waretu wiſu ſawu muhſhu no tāhm pahtikt; bet ko tāhs palihds, eefper pehrlons wiſa ehlās, nodeg mahja, klehtis ar labibu, kuhes, ſtali ar lohpeem — kur nu ir bagatiba? — wiſ pagalam. Beſchi ari atgadahs, ka tāhs mantas naw wiſ zaur mums paſcheem krahtas, bet mantotas, un tadeht padara mums maſak preeka, ka paſcha krahtas mantas, par peemehru ſinaschanas, ſikums, zeenischana pee ziteem zilwekeem. Winas ir daschreis ari us nepareiſigu wiſi mantotas un newar tadeht nekahdas iſtas mantas buht, dohd mums gan ahriku gohdu pee ziteem, bet eekſchigui nizinaschanu, tas ir: preefchā nonem ſepuri, bet no pakatas labi iſſohbo.

Sinaschanas ir ta leelaka bagatiba. Kā jaw mehs ſinam, ka paſcha krahtas mantas ir ſinaschanas, mahzibas u. t. pr. tad tāhs newaram wiſ no ziteem mantoht, ka laizigas mantas, bet ir tik mums zaur paſcha uſzihitigu dſihſchanohs rohkā dabujamas, un tadehl, ka mehs paſchi ar ſawu uſzihitbu winas efam mantojuſchi, dohd winas mums aridjan wairak un augſtakus preekus. Laizigas mantas drihs war pohtā aiseet zaur ſageem, zaur uguns- jeb uhdens-greku; tur preti ſinaschanas newar nekā pohtā eet. Zaur wiñahm ari tas nabagakais war drohſchs buht, ſawu pahrtiku nopeſniht. Winas aſswer lai-zigu mantu bagatibu un war tāhs pagohdaht, jo weikls un guðrs zilweks teek katra weetā mellehts. Winas war gan ari, bet ne us tik daschadu wiſi, aplām walkaht, ka laizigas mantas bagatibu. Winas iſglihto muhſu dſihwi, jo labi mahzitam (kas ar ſinaschanahm bagats) weizahs wiſas wiſa dariſchanas, paſcham par labu un ziteem par patiſchanu. Si-naschanas mohdina un uſtur vrahru preefch jaukakeem, augſtakem preekeem. Ir labs lihſeklis pret garu laiku. Palihds pee ziteem zeenischana eemantoht, kamehr bagatais muklis teek mehdihts, nizinahts un iſſmeets.

Tapehz, jaunelli, ja tu gribi pateſi bagats buht, tad krahi ſew ſinaschanas un dſenees par wiſahm leetahm ar uſzihitbu ſawu garu iſglihtoht.

G. Kr. Preedit.

Graudini.

Dauds no miheſtibas runa, dauds par draudſibu treez, bet mas ſtarb wiñeem tahdu, kas iſtu miheſtibus ſajutuſchi un pa-

teeſu draudſibu atſinuſchi, tapat kā teem, kas ſwehtus wahr-dus weenumehr mutē tura, wiſu maſak deewbihijibas ir ſirdi.

Tik tas nahzis pee iſtas ſwabadibas, kas ſawu ſpehku un teefibu rohbeschas atſinis; tapat kā putnis gaifōs lidinadamees un ſiws uhdeni peldedama baua pilnu ſwabadibu, bet ne ohtri-di, kad putnis newaredams uhdens dibindōs miſt jeb ſiws pa gaifeem lidinatees, ſchelotohs par truhſtoſchu ſwabadibu.

Gaiſmo ir ſwehtiga, kas tumſchumus apgaifmo, tā ka wiſu waram redſeht, bet gaifma, kas azis apſtulbo, ir ſkahdiga, ta-pehz pehz gaifmas zenschootees ja-eewehe mehrs. Gaifma lih-dſinajahs ugumim: peenahlamā kahrtā uguns muhs ſilda, bet uguns ari dedſina.

Ta leelaka flawa, ko zilweks war eemantoht, ir ta, ka wiſch no ſaweeem eenaidneekleem teek flawehts; bet ta leelaka neflawa ir ta, ka pats ſewi flawē. Latweetis tahdu noleek ſuu kahrtā, ſazidamis: „kas ſunitni aſti pazels, ja ne pats.“

Dabas brihnumi.

Neween tas ir dabas brihnumis, kas neparedeſehts un peedſihwohts dabā parahdahs, bet ari katu parahdijumu, ko pehz dabas ſinameem likumeem newar iſſkaidroht, war par dabas brihnumeem noſault. Par ſchahdeem brihnumeem gribu ſchē kahdus wahrdus ſazicht, vahri atgadijumus peemineht.

Ir tahdi zilweki bijuſchi, kas zitadi meeſigi un garigi ir weſeli, kam nekahdas wainas un kaites nebijs, un tatschu daschus chdeenus newareja eht. No kam ſchahda buhſchana zehluſehs, to newar iſſkaidroht. Neiſ biha ſvamija kahds zilweke, kas newareja maiſi eht un kad wiſch kahdā mahjā eegahja, kur maiſe tika zepta, tad wiſch, maiſes ſmalu fa-ohdis, pagihba. Tapat biha Franzija kahds augſtmanis, kas pagihba, kad wiſch obholu redſeja. Wehl jo ehrmoti biha ar zitu kahdu Franzuſi, kas tublit galwas fahpes dabuja, kad ſihpolu redſeja, bet pee ehdeeneem ſihpolus labprahit ehdā, kad ſinaja, ka tee ſlaht peeliki. Wehl daudī ſchahdus at-gadijumus waretum poſtahtſtib.

Tā kā rohſe.

„Mihlo ſkaiſtaknīn, ka tas nahlahs, ka juhs neprezatees, jaw eſat wezs pujiſi? Waj tad neweena meita juhs nenem?“

„Redſeet, mihla naheurdje, tā now mana waina. Kad kahdu ſnuſku ſkuči ceraugu, tad eefeeni maſgu ſawu nehdogā, bet ohtrā rihtā maſgs iſraſihts. Laikam kahds ſlaugis, kas man newehl prezetees, arweenu tohs maſgus atraifa.“

Tā kā rohſe.

Seedi mana mihla,
Tā kā rohſe ſkaiſtak;
Rohſt labprahit aplohpju —
Tew no ſrds es miheleju. —

Rohſite ſeed dahrſiaā,
Bet tu mana ſiſniaā;
Abas ſrſchu lutelles —
Dahrgo juhlu deewekles. —

Sithpneeka Pahwils.

Atbildedams redaktehrs Ernst Blaſes.